

stueret var hovedstaden næsten oversynet med domstole, hvis indbyrdes kompetence giver ikke blot nutiden anledning til hovedbrud. For netop at fremme en hurtigt og effektivt arbejdende retspleje vedrørende groft tyveri så man ikke anden udvej end at oprette endnu en domstol, den for sin hyppige anvendelse af tortur stærkt frygtede inkvisitionskommission 1686-1771.

Naturligvis er der ikke tale om egentlig retshistorie; men for at eksemplificere domstolens virke er flere retssager udførligere omtalt, hvad enten der er tale om »typiske« eller mere celebre (som slaget på fælleden eller Albertisagen), for at belyse rettens ofte krogede veje, dommernes antal og aflønning m.v., og ikke mindst efter junigrundlovens krav om adskillelse af dømmende og udøvende magt redegøres udførligt for retsplejeomlægninger og disses baggrund.

Med talrige henvisninger til de netop i forfatterens egen landsarkivartid omregistrerede retsarkivalier, med noter og navne- og sagregistre er det et nyttigt hjælpemiddel, hvorfor man gerne havde set også en litteraturfortegnelse (i sagregisteret er ombrydningen af bogstav H gået i fisk; a propos Højesteret gad jeg vidst, hvor mange det er »bekendt«, at højesteretsåret går fra marts til februar?).

Troels Dahlerup

Sv. Aage Bay: *Bidrag til Horsens historie*. (Horsens Kommune 1979). 169 s.

I indledningen til sin bog siger forfatteren, at den er tænkt som et bidrag til en kommende Horsenshistorie. Det er vel forklaringen på bogens noget ujævne indhold. Den består af tre hovedafsnit: Om Horsens bys jorder indtil udskift-

ningen i 1830. Så følger et afsnit om byens havn og skibsfart 1670 indtil 1857, før der sluttet af med et 40 sider stort afsnit »Striden om kapellanen hr. Samuel Baufein 1768-72«. Ikke mindst sidstnævnte afsnit hører i høj grad den snævrere lokalhistorie til, men desværre mangler også de to indledende afsnit perspektiv og udblik. Det håndværksmæssige er naturligvis i orden. Et fyldigt noteapparat viser læseren, hvordan forfatteren har arbejdet med kilderne.

Henrik Fode

Ejnar Jakobsen; *Blade af Sæbys historie*. (Sæby Museum, 1979). 86 s.

Den mangeårige drivkraft bag Sæby lokalhistoriske arkiv har med denne bog givet et kalejdoskopisk billede af sin by. Bogen er indrammet af et afsnit om kunsternes opdagelse af Sæby og historien om Sæby Søbad, som byen skabte netop for at trække turister til.

Mellem disse afsnit kan læseren møde noget om gadenavne i Sæby, om barndoms minder fra byen samt noget om byens originaler ved århundredskiftet. Bogen har næppe større interesse for en bredere kreds, men må snarere betragtes som et bedre eksempel på hjemstavns litteratur.

Henrik Fode

Det skabende menneske. Kulturhistoriske skitser tilegnet P.V.Glob. I-II. (Nationalmuseet, 1981). 263 og 279 s.

Hvis et menneskes popularitet skal måles efter det omfang, et festskrift til ham har, kommer P.V. Glob på den første plads. Bedre er det dog at betragte den bibliografi, som festskriftet bringer, fordi den viser, hvad rigs-